

MEVLEVÎ HATTATLAR

Z.Cihan ÖZSAYINER

evlevîlik, özgür düşünceye, sanata ve sanatçıya sonsuz bir hoşgörü ortamı hazırlayarak, Allah'a, Peygambere ve Hazret-i Mevlâna'ya gönülden bağlananların bir arada bulunduğu, adeta bir sanat yuvası olmuştur.

Mevlevîlerin veya Mevlevî tarikatının, Türk sosyal hayatında özel bir yeri vardır. Mevlevîlerin arasında çeşitli sanat dallarında birçok tanınmış kimselerin yetiştiğini görmekteyiz.

Mevlevî Tekkeleri, devrinin birer sanat akademisi gibiydiler. El sanatları ile meşgul bazı dervişler, eğer "Dede" iseler, kendilerine ayrılan odalarda Hüsn-ü hat (güzel yazı) ve fildişi oyma işlerini meraklılarına belirli günlerde öğretiyorlardı.

Hat Sanatına Mevlevîlerin önemli katkılarda bulduklarını görmekteyiz. Bu tarikatın yayılmaya başladığı XIV. yüzyılda, İslâm dünyasında hat sanatı oldukça ileriydi.

Mevlevî Hattatlar, Fatih devrine kadar, "Selçuk nesihî" denilen yazıyı kullanmışlardır. Fatih devrinden sonra, diğer hat türleri ile eserler vermişlerdir. Her çeşit yazıda başarılı olan Mevlevî Hattatlar, daha çok "talik" yazmışlardır. Sülûs, nesih, küfi ve bunların "celî"leri daha sonra gelmektedir.

Mevlevî Hattatların yazdığı hatlar, onların dervişliklerinin yanı sıra, kabına sığmayan sanatçı ruhlarını ortaya koymaktadır. Mevlevî zerafetini yansıtan bu hatlar, şüphesiz "Çile çıkarıp, sabır sınavından geçen "Dede" ler için oldukça kolay yazılmıştır.

Hattatlar, isimlerinin sonlarına "El Mevlevî" ünvanı yerleştirerek Mevlevî olmanın gururunu ifade etmişlerdir.

Mevlevî hattatlar, Mevlevî şairleri gibi Mevlevîlik ile ilgili konuları işlemişlerdir. Mevlâna'nın isminin, bir Mevlevî Sikkesi şeklinde istiflenmesi adet haline gelmişti.

XIV. yüzyılda, Konya'da birçok Mevlevî hattat tarafından "Mesnevî" nin yazıldığı bilinmektedir. Bu gelenek, daha sonraki yüzyıllarda da devam etmiştir.

Mevlevî hattatların yüzyıllara göre dağılımını vermek istiyorum:

XIII. ve XIV. Yüzyıl: Mehmet bin Hüseyin el Mevlevî, Mahmud Muhammed el Mevlevî, Abdullah oğlu Muhammed el Mevlevî, Mehmet bin Abdullah el Konevî, Nizameddin Dede, Hasan Dede, Hacı el Mevlevî.

XV. Yüzyıl: Konyalı Yusuf, Ahmed bin Ali el Mevlevî.

XVI. Yüzyıl: Bursalı Fahri, Mesut bin Mahmud el Mevlevî, Bali Dede, Abdülbaki el Mevlevî.

XVII. Yüzyıl: Derviş Mehmet el Mevlevî, Hüseyin bin Muhammed el Mevlevî, Şeyh Sunullah Amasî, Derviş Abdi, Derviş Hüseyin, Cevri Efendi, Fasih Ahmed Dede, Recep Dede, Derviş Hüseyin bin Sinan, Mehmet Dede, Derviş Mustafa, Şeyh Ahmed Gavsî Dede.

XVIII. Yüzyıl: Seyyid Feyzullah bin Mehmet, Lutfullah Efendi, İbrahim Daimî, Mustafa Dede bin Mehmet, Abdülbaki Arif, Mustafa İtri (Buhuruzâde), Yusuf Nesib Dede, II. Derviş Ali, Mustafa Samî (Arpaeminizade), Süleyman Nahîfî, Ali Dede Hüdhüd, Abdullah Efendi (Enis Mevlevî), Nafi Efendi, Mehmet Arif el Mevlevî, Derviş İbrahim bin Ramazan, Emîni Mehmet Bey, Şeyh Osman, Nâyi Dede İbrahim, Hacı Raşîd Lütfullah, Nakkaşzâde Mehmed Ta'ib.

XIX. ve XX. Yüzyıllar: Mehmet Bahir, Zeki Dede, Hasan Leylek Dede, Suud Bey, Nailî Efendi, Per-

tev Paşa, Seniğ Efendi, Derviş Mustafa el Mevlevî, Ahmet Vesim Paşa, Mustafa Fehmi, Seyyid Ali el Ulvi el Mevlevî, Hammamizâde İsmail Dede Efendi, Şeyh Mehmet Elif Efendi, Rıza Efendi, Hulusi Efendi, Ataullah Efendi, Değirmencizade İbrahim, Hasan Sırrı, Mehmet Emin Dede, Ömer Vasfî, Sıdkî Dede, Necmeddin Okyay, Osman bin Ali el Mevlevî, Hasan Hüsni, Hafız Abdurrahman, Kıbrısizâde İsmail Hakkı, Buharalı Hacı Abdülhamid Efendi, Cemaledin Çelebi, Derviş Ahmed Şems Dedesizâde, Mehmed Efendi (İbn Hızır), Seyyid Mehmet, Rifat Çelebi.

Hattat Osmanlı Padişahlarından III. Selim'in ve Sultan Reşad'ın da Mevlevî olduğu bilinmektedir.

Sınırlı bir süre içinde tüm hattatlar üzerinde durmanın imkansızlığı düşünülerek, sırası ile, Bursa'lı Mevlevî Fahri Dede, Derviş Abdül Mevlevî, Mehmet Bahir, II. Derviş Ali (Ambarizâde), Mevlevî Zeki Dede, Osman bin Ali el Mevlevî, Naili Efendi, Hasan Sırrı, Ataullah el Mevlevî, Seyyid Ali el Ulvi el Mevlevî, Ahmed Vesim Paşa, Ömer Vasfî, Nayî Ermin Dede, Hulusi Efendi Suud el Mevlevî, Necmeddin Okyay, isimli hattatlar üzerinde durulacaktır.

- XVII. yüzyılda yaşamış olan, Bursa'lı Mevlevî Fahri Dede'yi tanımaya çalışalım. Fahri Dede'nin gerek hat, gerek çiçek ve başka şeyler oymakta usta olduğu, oymalarının dünyada eşi olmadığı ve taklid edilemediği bilinmektedir. Sanatçının erkek ve dişi tarzda kesilmiş yazıları ve süslemeleri, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde, Paris Millî Kütüphanesi'nde, Cenevre Sanat Müzesi'nde bulunmaktadır.

Topkapı Sarayı Müzesi kütüphanesi'nde H. 910 tarihli olan Murakka'nın içinde 11 ve 12. sayfalarda Fahri Dede'nin talik hatlarını görmektediriz. Farsça olan metnin anlamı şudur:

*"Seneler oldu ki alemleri yakan güneş
Her gün dünyanın kin kılıcını hazırlamaktadır.
Ne şaşılacak şeydir ki güneş ve bu dünyanın
Mavi gök kubbesinde muhabbet mevcut değildir."*

- İkinci hattatımız Derviş Abdi, Buharalı'dır. Talik yazısını İmad-ı Haseni'den öğrenmiştir. Nestalik hatının ana kurallarını İstanbul'a getirmiştir. H. 1057/ M. 1647 de vefat etmiştir. Galata Mevlevîhanesi'nde hattatın 1527 tarihli, nesih hat ile yazdığı Farsça Mesnevisi bulunmaktadır.

- Üçüncü Mevlevî hattatımız olan Mehmet Bahir (1790-1865) yılları arasında yaşamıştır. Kazasker Abdülkadir Bey'in talebesi olduğu bilinen hattat, Enderun'da talik hocalığı yapmıştır. Mehmet Bahir'in Galata Mevlevîhanesi'nde H. 1273 ve 1269 tarihli talik ile yazılmış iki Farsça Rubaisi vardır.

H. 1269 tarihli Rubai:

*"Bizim Mevlânamız şöyle buyurdu:
O, Tanrının esrarlı sırlarının bilicisidir
Hem Peygamberler hakkında tacirlik yapanlar
Fayda gördüler....." anlamındadır.*

H.1273 tarihli olan diğer Rubai:

*"O, manevi dünyanın hükümdarıdır.
Zatına delil olarak Mesnevisi kafidir,
Ben, O yüce şahıs hakkında ne söyleyeyim ki.
Peygamber değil ama, kitabı var." anlamındadır.* Bu metin Molla Câmî tarafından, Mevlânâ için yazılmıştır.

Topkapı Sarayı Kütüphanesi'nde, Mehmet Bahir'in H. 1270 tarihli talik hat ile yazdığı eseri vardır. Farsça olan metnin anlamı:

*"Eğer Şahın hizmetine bir kişi her sabah gelirse,
Üçüncü gün mutlaka ona Şah Lütüfla bakar.
Bu meclisi beğenenler Allahın kapısının eşiğinden umutsuz olmazlar."*

- Dördüncü hattatımız II. Derviş Ali (Ambarizade)dir. İstanbul'lu olan hattatımız sülüs ve nesihî Ağakapılı İsmail Efendi'den meşk etmiştir. Hafız Osman'dan da yararlanmış. Altı çeşit yazıda eşsiz olan hattat, 1715 yılında vefat etmiştir.

II. Derviş Ali'nin Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'nde Celi sülüs hat ile yazdığı "Ya Hazret-i Mevlânâ" ibareli eseri vardır. Yazı Mevlevî Sikkesi şeklinde istiflenmiştir.

Beşinci hattatımız olan Mevlevî Zeki Dede (1821-1881) tarihleri arasında yaşamıştır. Bursa'lı olan hattat, güzel talik yazardı. Talikî, Sahib-i Kalem-i Efşar isimli İranlı hattattan öğrendiği için talik üslubunun Türk olmadığı ileri sürülür. Zeki Dede'nin Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'nde talik hat ile yazdığı güzel bir eseri vardır.

Altıncı hattatımız, Osman bin Ali el Mevlevî'dir. Hayatı hakkında pek bilgimiz yoktur. Ancak, Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'nde bulunan H. 1222/ M.1807 tarihli bir Kur'an-ı Kerim'den nesih yazısı hakkında fikir sahibi oluyoruz.

Yedinci hattatımız olan Naili Efendi (1823-1876) tarihleri arasında yaşamıştır. Manastırlı olan hattat,

Arnavut Ali Ulvi Efendi'den yazıyı meşk etti. Kur'an-ı Kerim yazdığı bilinen, Naili Efendi'nin Süleymaniye Kütüphanesinde celi sülüs hat ile yazdığı H. 1267 tarihli "Allahu Vahde" ibareli eseri bulunmaktadır.

Sekizinci Mevlevî hattatımız olan Hasan Sırrı Efendi, İstanbulludur. Yazıyı önce Mehmet Emin Efendi'den öğrenerek icazet aldı. Kadiasker Mustafa İzzed'den de faydalanan hattatın 48 adet Hilye yazdığı bilinmektedir. Mevlâna'nın üzerindeki H. 1312 tarihli Puşide'yi Hasan Sırrı Efendi yazmıştır.

Hasan Sırrı Efendi'nin Topkapı Sarayı Müzesi'nde H. 1321 tarihinde yazdığı "*Ya Hazret-i Bilâl Habeşi*" ibareli yazı kalıbı vardır.

Hattatımızın Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'nde; H. 1321 tarihli, celi sülüs hat ile yazdığı, "*Ya Hazret-i Abdülkadir Medet*" ibareli eseri ile yine aynı müzede bulunan H. 1316 tarihli, celi sülüs hat ile yazdığı, "*Erkekler, kadınlardan üstündür*" anlamındaki (Kur'an-ı Kerim, Nisa Süresi 34. ayet) eseri bulunmaktadır.

Dokuzuncu hattatımız olan Ataullah el Mevlevî (1842-1910) tarihleri arasında yaşamıştır. Galata Mevlevîhanesi'nde doğan hattat, talik hattını, Sami Efendi ve Kıbrısızâde İsmail Hakkı Efendi'den öğrenmiştir.

Ataullah el Mevlevî'nin Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'nde talik hat ile yazdığı H.1241 tarihli eserinde:

"*Aman*" lafzı senin İsm-i Şerifinle müsavidir.

Anınçün âşıkın zikri "*Aman*"dır Ya Resulallah."

Onuncu hattatımız, Seyyid Ali el Ulvi el Mevlevî'dir. Hayatı hakkında bilgimiz olmayan bu hattatımızın Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'nde Seyyid Mehmet Lütfi el Vasfi'ye verdiği H. 1272 tarihli icazetnamenin tasdik kısmın da icaze hattı ile yazısını görmekteyiz.

Onbirinci hattatımız olan Ahmet Vesim Paşa (1824-1910) yılları arasında yaşamıştır. İstanbul'da doğan hattatımız, Son Osmanlı Kaptan-ı Deryası ve Bahriye Nazırı idi. Paşa, Galata Mevlevîhanesi'ndeki bir ayini gösteren minyatür tekniğindeki çalışmasında, sağ altta kendini resmetmiştir.

Ahmet Vesim Paşa'nın Deniz Müzesi'nde H. 1323 ve H. 1311 tarihli nesih hat ile yazdığı iki Kur'an-ı Kerim-i bulunmaktadır.

H.1323 tarihli Kur'an-ı Kerim'in sonunda "*ketebe Ahmet Vesim el Mevlevî*" ibaresi görülmektedir. H. 1311 tarihli olan Kur'an-ı Kerim'in Mekke ve Medine Minyatürlü olması oldukça ilginçtir.

Onikinci Mevlevî hattatımız olan Ömer Vasfi Efendi (1880-1928) tarihleri arasında yaşamıştır. Tophaneli olan hattat, Çukurcumalı Kadri Efendi'den hat öğrendi. Aziz Efendi'den sülüs ve divani, Kamil Efendi'den nesih, Sami Efendi'den talik, celi talik ve celi sülüs öğrendi. Neyzen Emin Dede'nin ağabeyidir.

Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'nde H.1333 tarihli, celi sülüs hat ile yazdığı "*Vakf-ı İbdida-i Medrese*" kitabesi onun tarafından yazılmıştır.

Topkapı Sarayı Müzesi'nde bulunan bir Murakka'da Ömer Vasfi tarafından sülüs ve nesih hat ile yazılmış Kasidetü'ş Şerife'sini görmekteyiz.

Onüçüncü hattatımız olan Nâyi Emin Dede (1884-1945) yılları arasında yaşamıştır. Tophaneli olan hattat, sülüs ve nesih Çukurcumalı Kadri Efendi'den, celi yazmasını ise, Sami Efendi'den öğrendi. Galata Mevlevîhanesi'nin neyzenbaşısı olduğundan "*Nâyi*" ünvanını almıştır. Usta bir yazı taklitçisi olan hattatın çok güzel istiflerinin olduğu bilinmektedir.

Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'nde Emin Dede'nin H. 1336 tarihli, "*Allah*" Muhammed" ve "*Hüseyin*" ibareli sülüs hatlı eserleri vardır.

Abdullah Karataş Koleksiyonunda, H. 1337 tarihli "*Nurun Alâ Nur*" (Kur'an-ı Kerim, Nur Süresi 35. ayet) ibareli eser aynalı celi sülüs hat ile yazılmıştır.

Galata Mevlevîhanesi'nde ise, H. 1360 tarihli talik hat ile yazılmış "*Ya Hazret-i Sultan-ı Ulema*" ibareli eseri bulunmaktadır.

Öndördüncü hattatımız Hulûsi Efendi, Fatih'te doğmuştur. Osman Nuri Efendi ve Muhsinzâde Abdullah Bey'den sülüs ve nesih öğrenmiştir. Hasan Hüsnü Efendi, Çarşambalı Hacı Arif Bey ve Sami Efendi'den talik öğrendi. 1869-1940 yılları arasında yaşayan hattatın Sultan Selim, Sultanahmet Camileri ve Yavuz Sultan Selim Türbesi'nde bulunan levhalarda hatları görülmektedir. Yenikapı Mevlevîhanesi'nin yanındaki Semahanesi'ndeki yazılar, Hulûsi Efendi tarafından yazılmıştı. Bu semâ gazeli, Mevlevî Padişah Sultan Reşad'ın isteği üzerine yazılmıştır. Bu yazıların kalıpları, Uğur Derman'da bulunmaktadır.

Hulûsi Efendi'nin Süleymaniye Kütüphanesi'nde H. 1342 tarihinde yazdığı "*Haza min fadli Rabbi*" ibareli talik bir hattı bulunmaktadır.

Hulûsi Efendi'nin diğer bir eseri de Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'nde bulunan H. 1338 tarihli talik hat ile yazdığı Farsça levhadır. Eserin anlamı şudur:

"*Ey misk kokulu sabah rüzgarı
Sen necef tarafına yüzünü çevir*"

O din İnanıcı içindeki mest kişilerin sana selamı vardır de."

Yazı Lütü el Mevlevî için yazılmıştır.

Aynı müzede H. 1341 tarihli, talik hat ile yazılmış bir eser daha vardır. Üstte üç ayrı bölüm içinde Farsça olarak:

Biz aciziz sen Cebbarsın.

Biz uyuruz, sen uyanıksın

Biz günah içindeyiz, sen bize dostsun." yazmaktadır.

Alta ise:

"Estağfurullah el azim" yazılıdır.

Onbeşinci Mevlevî hattatımız olan Suud el Mevlevî (1882-1948) yılları arasında yaşamıştır. Sülüs ve Nesihî babası Rıza Saffet Bey, Beşiktaşlı Nuri Efendi ve Muhsinzâde Abdullah Bey'den öğrendi. Divanîyi Kamîl Efendi'den, celi divanîyi Samî Efendi'den öğrendi. İsmail Hakkı Bey'den tuğrakeşlik dersi aldı.

Suud el Mevlevî'nin Galata Mevlevîhanesi'nde H. 1335 ve H. 1322 tarihli, celi sülüs hat ile yazılmış *"Ya Hazret-i Mevlâna"* ibareli iki eseri vardır. Yazılar Mevlevî Sikkesi şeklinde istiflenmiştir.

Abdullah Karataş Koleksiyonunda, H. 1339 tarihinde celi sülüs hat ile yazdığı *"Ya Hazret-i Şeyh Sultan Merkez Musa Muslihiddin"* ibareli eseri vardır.

Son Mevlevî hattatımız olan Necmeddin Okyay, (1885-1976) yılları arasında yaşamıştır. Üsküdar'lı olan Necmeddin Efendi, rika, divanî ve celi divanî icazetini Talat Bey'den aldı. Samî Efendi'den de talik ve celi talik meşk etti.. Medresetü'l Hattatın'de Tuğrakeş İsmail Hakkı Bey'den celi sülüs ve tuğra çekmeyi öğrendi. Ebru'yu Özbekler Dergâhı Şeyhi Hezarfen Ethem Efendi'den öğrendi. Talik yazısında güçlü olan hattatın en büyük özelliği, imzasız yazıların kimin olduğunu bilmesi idi.

Necmeddin Efendi'nin Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'nde H.1328 tarihinde talik hat ile yazdığı *"Maarifsiz Millet yaşamaz"* ibareli eseri gerek hat, gerekse ebru sanatı açısından oldukça güzeldir.

Mevlevî hattatların, sanatçı ruhlarını ve Mevlevî zerafetini yansıtan hatlarını sizlere sunmaya çalıştım.

Tüm Mevlevî hattatları rahmet ile anar, sabırlarınız için teşekkür ederim.

BİBLİYOGRAFYA

- ALPARSLAN, Ali, "İslâm Yazı Sanatı(Hattatlık) 'na Mevlevîler Önemli Katkıda Bulundu", **Milliyet Sanat Dergisi**, İst.1973, S.58, s.9-15
- ALPARSLAN, Ali, "Yazı-Resim", **Boğaziçi Üniversitesi Dergisi**, İst.1973, s.25
- BALTACIOĞLU, İ.Hakkı, "Emin Dede", **Yeni Adam**, İst.1945, Sayı:530, s.3,11.
- BAYAT, A.Haydar, Hüsn-i Hat Sanatında Mevlevîlik ve Mevlevîler, **IV.Millî Mevlâna Kongresi**, 12-13 Aralık 1989 Konya, s.81-111
- BORAK, Sadi, "Mevlânâ Muhibbi ve Zamanımızın Büyük Hat üstadı Necmeddin Hoca Anlatıyor", **Tarih Coğrafya Dünyası**, İst.1959, C.II.S:12, s.443-444.
- DERMAN, Uğur, "Mevlevîlikte Sanat", **Organorama**, İst.1973, S:5, s.10-14.
- DERMAN, Uğur, Ölümünün 50.Yılında Hattat Hulusî Efendi", **Lâle Dergisi**, İst.1991, s.15-20.
- EVREN, Afif, "Bazı Konyalı Muharrirler ve Hattatlar", Konya 1937, s.21-34.
- İNAL, İbnülemin Mahmud Kemâl, **Son Hattatlar**, İst.1955.
- KİLİSLİ, Muallim Rifat, **Devha-tül Küttâb**, İst.1942, s.33.
- MESARA, Gülbun, **Türk Sanatında İnce Kağıt Oymacılığı (Kati)**, Ank.1991, s.15-19.
- ÖNDER, Mehmet, "Türk Hat Sanatında Sikkeli Yazı Levhaları", **Antika Dergisi**, İst.1988, S:36, s. 36-37.
- ÖNDER, Mehmet, "Selçuklu Devrinin Altın Kitabı En Eski Mesnevî Nüshası" **Antika Dergisi**, İst.1986, S.21, s.24.
- ÖZDENİZ, Engin, "Kaptan-ı Derya Ahmet Vesim Paşa ve Sanatı", **Denizin Sesi**, İst.1991, s.45-47.
- ÖZÖNDER, Hasan, "Mevlevîlikte Hat ve Hattat Sıtkı Dede", **Selçuk üniversitesi 2. Millî Mevlânâ Kongresi**, Konya 1987, s.129-149.
- ÖZSAYINER, Zübeyde Cihan, Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'nde Bulunan Bezemeli Kur'an-ı Kerimler, İst.Ünv. Sos. Bil. Enst. Sanat Tarihi Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İst.1986, s.100.
- RADO, Şevket, **Türk Hattatları**, İst.tarihsiz, s.304
- ŞUBAŞI, Hüsrev, Hattat Osmanlı Padişahları, İst.1977, İst.Ünv. Ed.Fak. Son Çağ Tarihi Kürsüsü Lisans Tezi, s, 55, 84.
- UZLUK, Şahabettin, Mevlevîlikte Resim, Resimde Mevlevîler, Ankara 1957, s.64, 65, 67, 74, 75.
- ÜNGÖR, Etem, "Dede Eferdi'nin Şairliği ve Hattatlığı", **Hayat Tarih Mecmuası**, İst.1966, S:4. s.34-36.
- ÜLKER, Muammer, Türk Hat Sanatı, Ankara 1987, s.257-258
- ÜNVER, Süheyl, Sevâhib-i Menakıb, İst. 1973, s.VI.

1. Bursa'lı Mevlevî Fahrî Dede'nin H.910 tarihinde yazdığı Murakka'nın 12. sayfası.

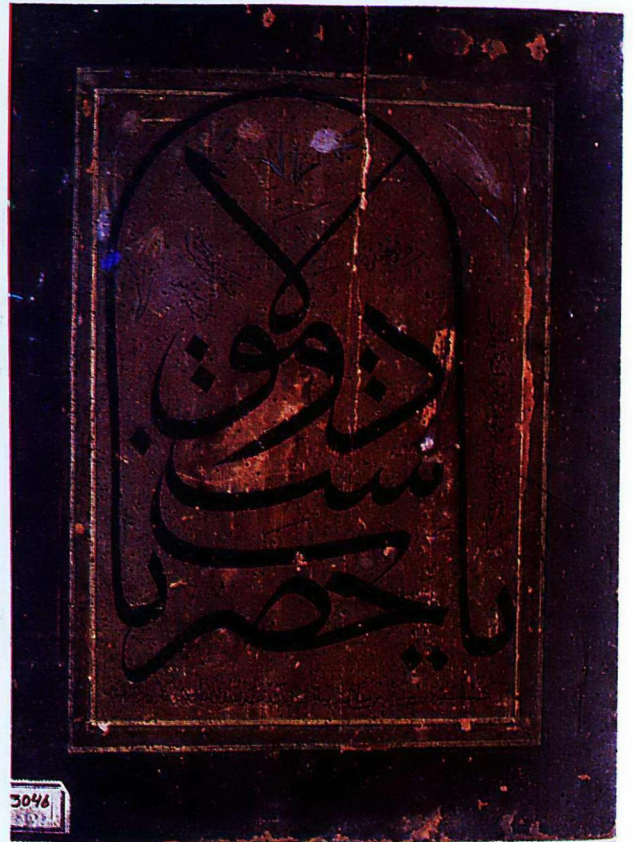
2. Bursa'lı Mevlevî Fahrî Dede'nin H.910 tarihinde yazdığı Murakka'nın 11. sayfasında "Fahrî" imzası.

3. Derviş Abdi'nin Galata Mevlevihanesi'nde bulunan 1527 tarihli nesih hatlı Mesnevisi.

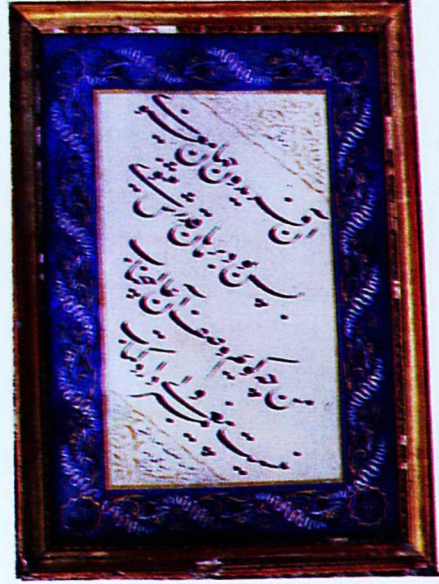
4. Derviş Abdi'nin Galata Mevlevihanesi'nde bulunan 1527 tarihli nesih hatlı Mesnevisi'nde ketebenin ve tarihin belirtildiği sayfa.

5. II.Derviş Ali'nin Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'ndeki celi sülüs "Ya Hazret-i Mevlânâ" istifi.

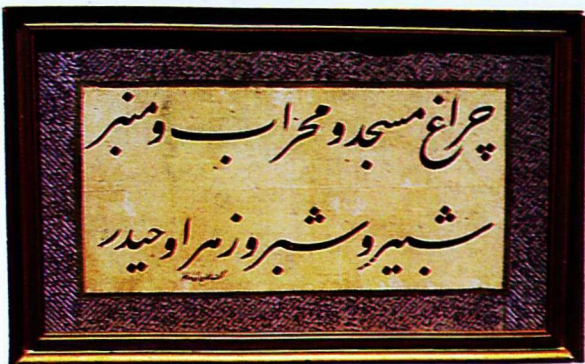

6. Mehmet Bahir'in Galata Mevlevîhanesi'ndeki H.1269 tarihli talik hatlı Rubai.

7. Mehmet Bahir'in Galata Mevlevîhanesi'ndeki H.1273 tarihli talik hatlı Rubai.

8. Mehmet Bahir'in Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndeki H.1270 tarihli Farsça talik eseri. ▶

9. Mevlevî Zeki Dede'nin Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'ndeki talik hatlı eseri.

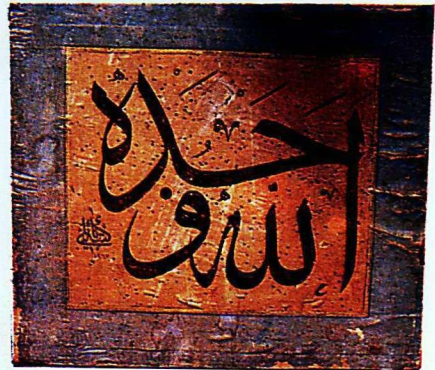

10. Osman bin Ali el Mevlevi'nin Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'ndeki 1807 tarihli nesih hatlı Kur'ân-ı Kerim.

11. Osman bin Ali el Mevlevi'nin Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'ndeki 1807 tarihli nesih hatlı Kur'ân-ı Kerim'in ketebe sayfası.

12. Naili Efendi'nin Süleymaniye Kütüphanesi'ndeki H.1267 tarihli celi sülüs hatlı "Allahu Vahde".

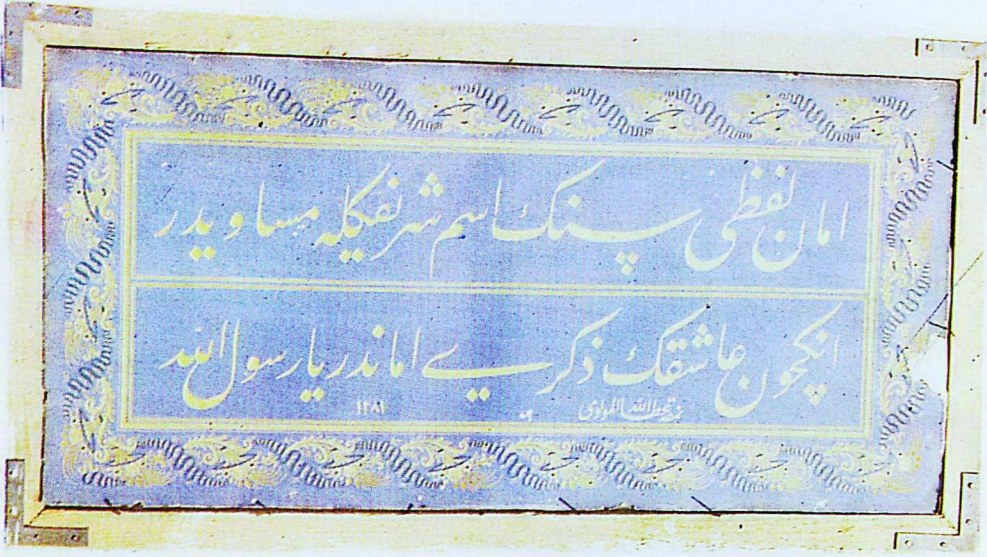
13. Hasan Sırrı Efendi'nin H.1316 tarihli celi sülüs hat ile yazdığı hat.

14. Hasan Sırrı Efendi'nin Topkapı Sarayı Müzesi'ndeki H.1321 tarihli "Ya Hazret-i Bilâl Habeşi" ibareli celi sülüs yazı kalıbı.

15. Hasan Sırrı Efendi'nin Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'nde bulunan H.1321 tarihli "Ya Hazreti Abdülkadir Medet" ibareli celi sülüs hattı.

17. Ataullah el Mevlevî'nin Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'ndeki H.1241 tarihli talik eseri.

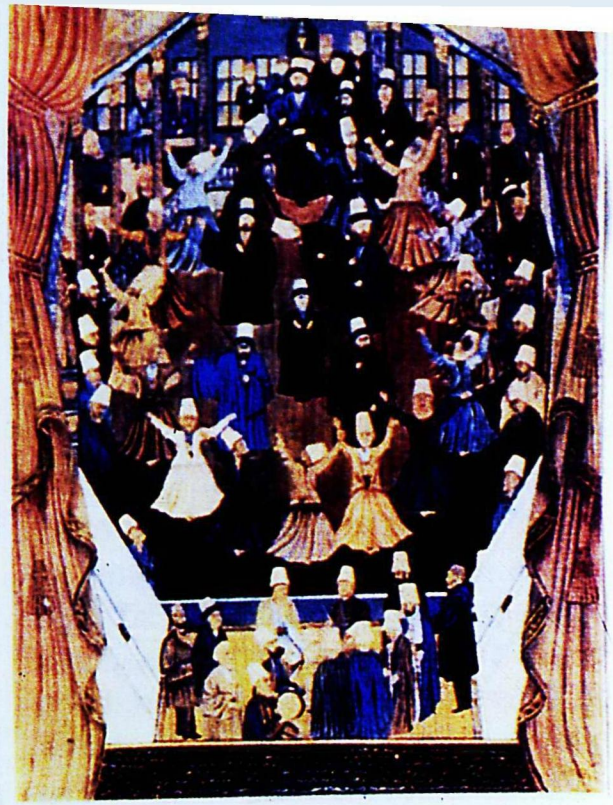
18. Seyyid Ali el Ulû el Mevlevî'nin tasdiklediği H.1272 tarihli icazet.

19. Ahmet Vesim Paşa'nın Deniz Müzesi'ndeki H.1323 tarihinde nesih hat ile yazdığı Kur'an-ı Kerim.

20. Ahmet Vesim Paşa'nın Deniz Müzesi'nde Sergilenen Yağlıboya Resmi.

21. Galata Mevlevihanesi'ndeki bir ayinde Ahmet Vesim Paşa (sağ altta).

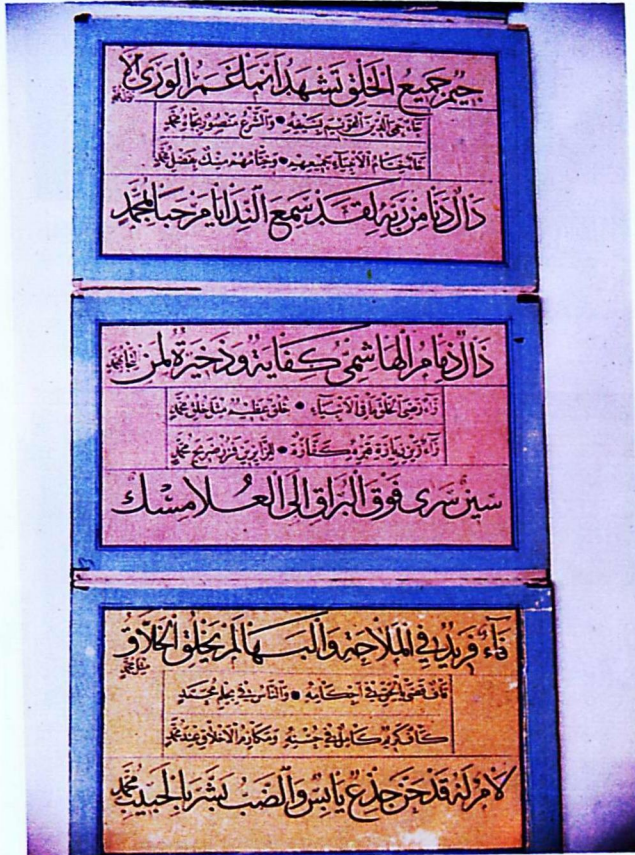
23. Ahmet Vesim Paşa'nın Deniz Müzesi'ndeki H.1311 tarihinde nesih hat ile yazdığı Kur'an-ı Kerim'in Bakara Suresi'nin bulunduğu sayfa.

22. Ahmet Vesim Paşa'nın Deniz Müzesi'ndeki H.1323 tarihinde nesih hat ile yazdığı Kur'an-ı Kerim'in ketebe sayfası.

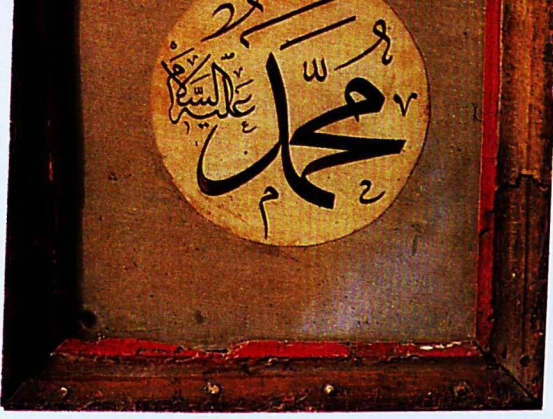
25. Ömer Vasfi Efendi'nin Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'ndeki H.1333 tarihli celi sülüs kitabesi

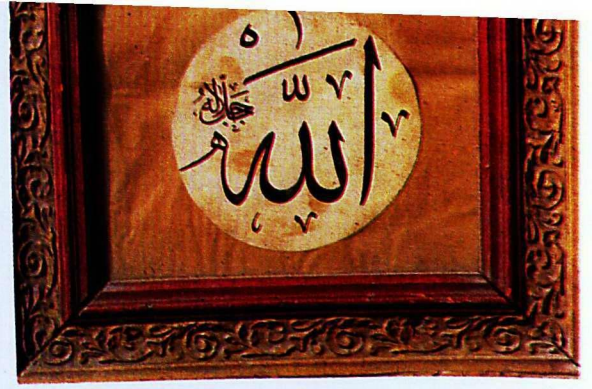
26. Ömer Vasfi Efendi'nin Topkapı Sarayı Müzesi'ndeki sülüs ve nesih hat ile yazdığı murakka.

27. Abdullah Karataş Koleksiyonunda bulunan H.1339 tarihli celi sülüs istif.

30. Emin Dede'nin H.1336 tarihli "Muhammed" ibareli sülüs eseri.

29. Emin Dede'nin H.1336 tarihli "Allah" ibareli sülüs eseri.

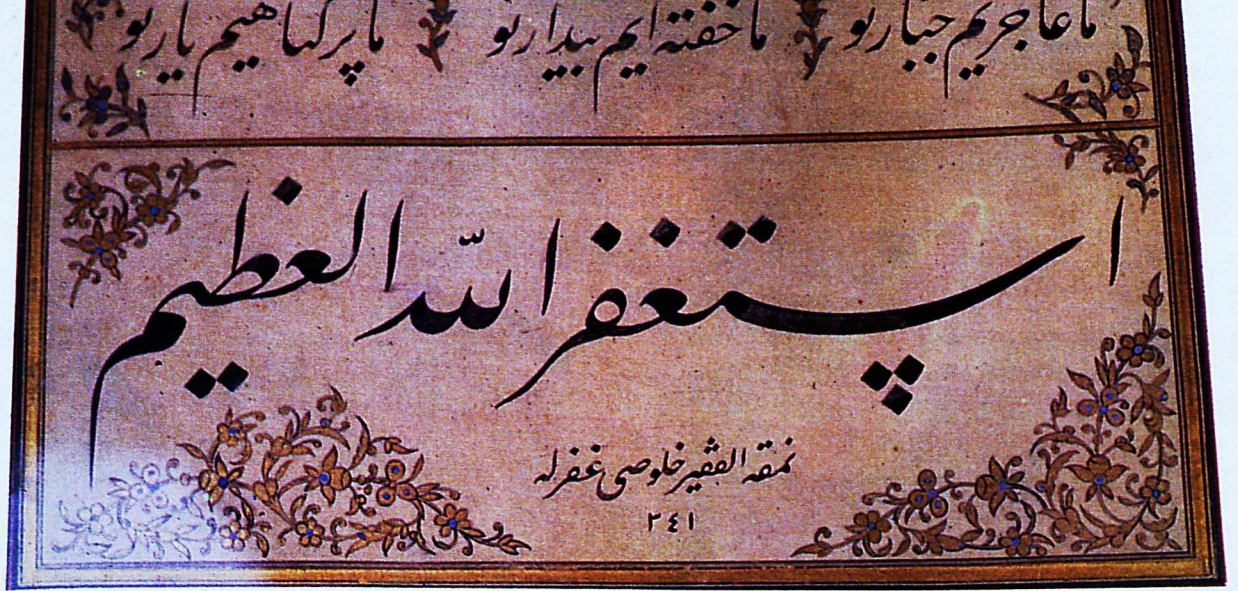

31. Emin Dede'nin H.1336 tarihli "Hüseyin" ibareli sülüs eseri.

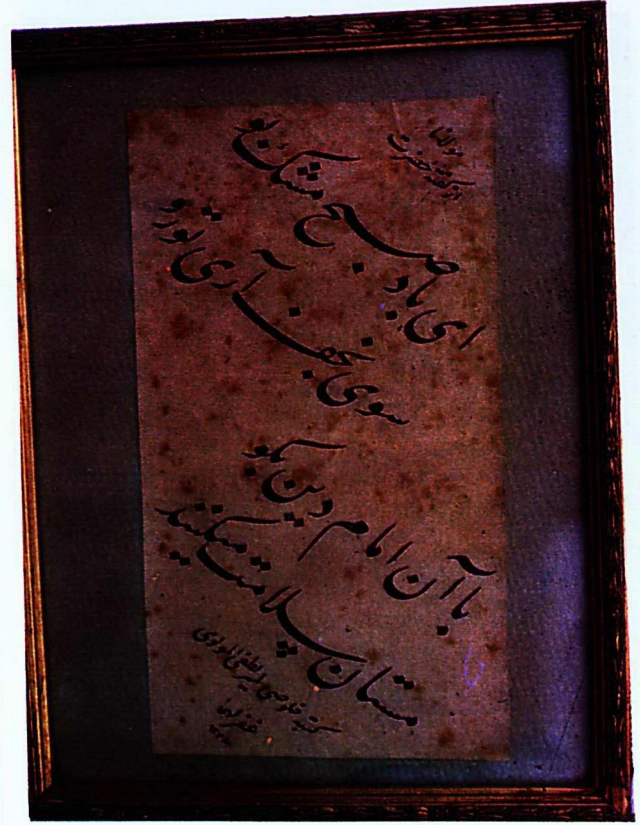

32. Emin Dede'nin A. Karataş koleksiyonundaki H.1337 tarihli celi sülüs hattı.

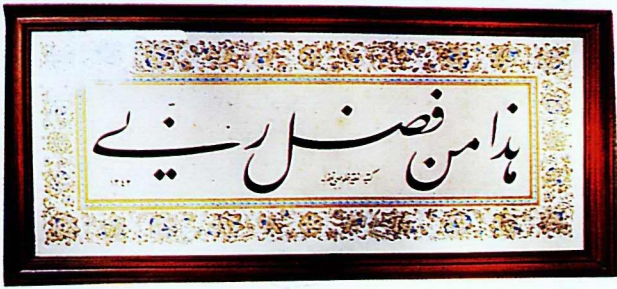

34. Hulusi Efendi'nin Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'ndeki H.1341 tarihli talik eseri.

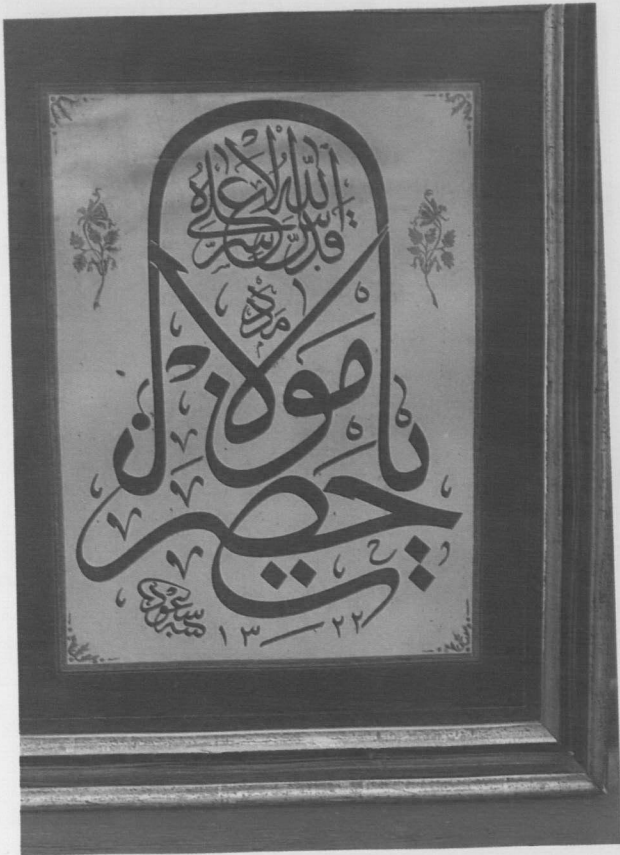
36. Hulusi Efendi'nin Türk İslâm Eserleri Müzesi'ndeki H.1338 tarihli Farsça talik eseri.

35. Hulusi Efendi'nin Süleymaniye Kütüphanesi'ndeki H.1342 tarihli talik eseri.

41. Necmeddin Okyay'ın Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi'nde bulunan talik eseri.

39. Suud' el Mevlevi'nin H.1322 tarihli celi sülüs istifi.

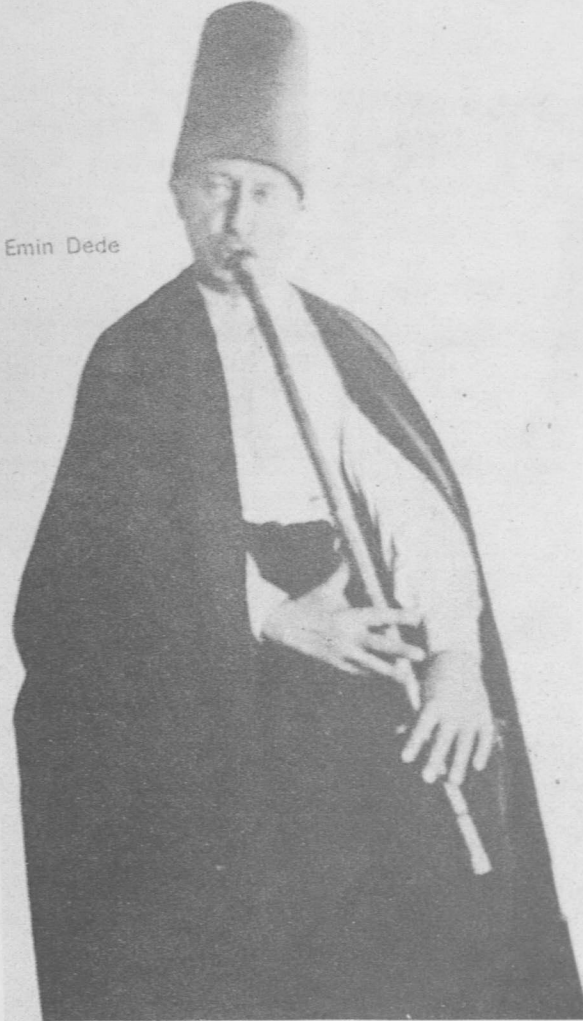
38. Suud el Mevlevi'nin H.1335 tarihli celi sülüs istifi.

16. Atallah el Mevlevi'nin fotoğrafi.

24. Ömer Vasfi Efendi'nin resmi.

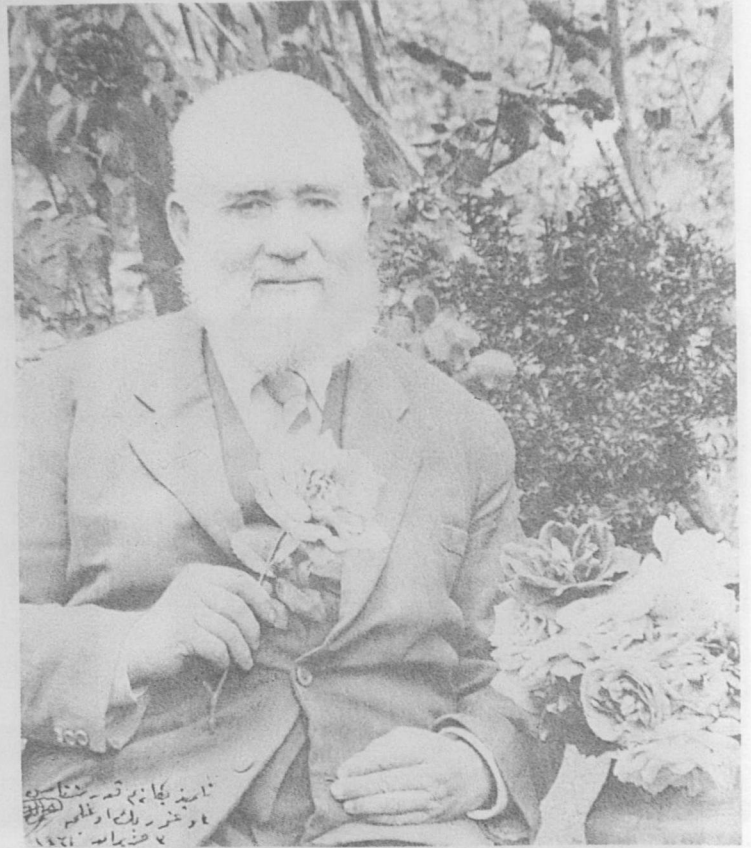

Emin Dede

28. Emin Dede'nin resmi.

37. Suud el Mevlevî'nin resmi.

40. Necmeddin Okyay'in
Ebru Sanatçısı
Mustafa Düzgünman
tarafından çekilen
fotoğrafı.